

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Vår ref: KOC
Saksnr: 09 00017
Ark.nr: 710.2

Oslo, 19.11.2009

HØRING – FORSLAG TIL FORSKRIFT OM STUDIEFORBUND OG NETTSKOLER

Musikkens studieforbund er generelt tilfreds med den nye loven og dens målformuleringer i § 4:

Studieforbundene skal drive sin opplæringsaktivitet på grunnlag av følgende overordnede mål:

- a) Å bidra til å vedlikeholde og styrke demokratiet og legge grunnlag for bærekraftig utvikling ved å engasjere og utvikle aktive medborgere.*
- b) Å gjøre det mulig for mennesker å påvirke egen livssituasjon.*
- c) Å bekjempe utstøting og bidra til inkludering.*
- d) Å bidra til motivasjon og tilgang til kunnskap og kompetanse for alle og slik møte behov i et samfunn og arbeidsliv i stadig endring.*
- e) Å styrke kulturelt mangfold og øke deltagelse i kulturlivet.*
- f) Å være en selvstendig arena for læring og et supplement til offentlige utdanningstilbud for voksne.*

Foreliggende utkast til forskrift legger dessverre ikke helt til rette for å innfri disse målene. Vi hadde håpet at den nye lov og forskrifter skulle legge til rette for større fleksibilitet for studieforbundene for å kunne oppnå de vedtatte målene. Dette gjelder særlig § 3 – definisjoner og § 8 – kriterier for statstilskudd.

Musikkens studieforbund ser det som svært positivt at det nå åpnes for nettbasert undervisning som supplement til den ordinære kursvirksomheten.

I hovedsak støtter Musikkens studieforbund opp om Vofos høringsuttalelse, men vil likevel komme med merknader til følgende paragrafer i forskriften:

§ 3 – definisjoner, § 4 – krav til minste aktivitetsnivå og rapportering, § 8 – kriterier for statstilskudd, § 9 – beregning av statstilskudd og § 11 – gratis bruk av offentlige undervisningslokaler.

§ 3 Definisjoner

Kurs: I forskriften foreslås en definisjon av kurs som en serie samlinger med minst 2 og maksimalt 30 deltakere.

I henhold til formålsparagrafen, skal forskriften legge til rette for organisert læring i studieforbund og nettskoler. Musikkens studieforbund vil foreslå en definisjon av kurs som tar opp i seg formålsparagrafens innhold:

Et kurs er organisert læring gjennomført som en eller flere samlinger i samsvar med en på forhånd godkjent studieplan.

Det vises for øvrig til Vofos uttalelse på dette punktet. MSF slutter opp om det.

Minimum 2 deltakere

Musikkens studieforbund mener det er bra om minstekravet på 5 deltakere blir fjernet. Dette gir større fleksibilitet spesielt i forhold til små og sårbare grupper i distriktene i tillegg til tradisjonsbevarende kurs. MSF mener at rent pedagogisk bør en gruppe bestå av 3. En gruppe på to deltakere vil være lite dynamisk og har mindre erfaringsgrunnlag å høste fra.

MSF foreslår:

Minste deltakertall settes til 3.

Maksimum 30 deltakere

Departementets forslag om å innføre en grense på maksimum 30 deltakere rimer ikke i forhold til målformuleringene i loven: å styrke kulturelt mangfold og øke deltakelse i kulturlivet.

MSF foreslår:

Det ikke settes noe maksimum grense på antall kursdeltakere.

Om departementets forslag til maksimum deltakertall blir opprettholdt, vil opplæringstiltak med flere enn 30 deltagere i sin helhet faller utenfor tilskuddsordningen. MSF stiller seg uforstående til denne begrensning. Den griper rett inn den lagsbaserte virksomheten som drives gjennom mange av våre medlemsorganisasjoner.

Det at opplæringen ikke får tilskudd i samlet ensemble vil svekke den faglige kvaliteten på minst 2 måter. På den ene siden mister man økonomi til å engasjere dyktige lærerkrefter. I tillegg mister studieforbundet en del av de faglige virkemidlene som er knyttet til studieplanen, rammeplan for opplæring samt faglig veiledning og undervisningsplanlegging.

Eksempel:

I henhold til departementets forslag, vil kor, korps og orkestre med over 30 deltakere ikke lenger kunne få tilskudd til opplæringen som skjer i fullt ensemble.

Nedenfor vises noen tall fra våre medlemsorganisasjoner som evt. vil bli berørt av denne bestemmelsen:

Norsk sangerforum (NSF): Gjennomsnitt på deltakere i korene i Norsk sangerforum er på 30,56.

Norske symfoniorkestres landsforbund (Nasol): Gjennomsnitt på deltakere i e orkester er på ca 35.

Korpsnett Norge (KNN): KNN har 84 korps, hvorav 28 har over 30 deltakere. Deltakersnittet pr korps er på 25,7.

De Unges Orkesterforbund (UNOF): Snittet er på 31,1. Når det gjelder UNOF er mange av VO-brukerne store ungdomsorkestre, store sommermusikkskoler og nasjonalt symfoniorkester på over 100 musikere.

Hvis det skal innføres en øvre deltakergrense, må dette taket settes så høyt at våre grupper nevnt ovenfor blir inkludert i vo-ordningen. Symfoniorkestre som arrangerer kurs med repertoar som krever fullt utbygget symfonibesetning, vil ha antall deltakere på 100 – 120.

Hvis departementets ønske er å forhindre rene foredragskurs med svært mange deltakere, vil det være mer hensiktsmessig å sette som betingelse at man ved kurs som har eksempelvis 100 deltakere eller mer, må benytte en kombinasjon av foredrag og andre læringsmetoder.

Hvis statstilskuddet skal beregnes med bakgrunn i bare studietimer, vil behovet for en maksimumsgrense på antall deltakere imidlertid falle bort. Det vises til vår merknad under § 8.

§ 4 Krav til minste aktivitetsnivå og rapportering

I MSFs høringsuttalelse til loven, foreslo MSF minst 40 000. MSF har derfor ingen ytterligere kommentar og støtter departementets forslag.

§ 5 Krav til minimum antall medlemsorganisasjoner i studieforbund

I forskriften settes det krav om minimum to medlemsorganisasjoner. Dette er ingen endring i forhold til dagens reglement.

MSF mener imidlertid det er for lite med to medlemsorganisasjoner for å etablere et studieforbund. Ved å se denne paragrafen i sammenheng med § 4 vedrørende krav til minste aktivitetsnivå på 40 000 timer, åpnes det opp for muligheten til oppsplitting og etablering av flere studieforbund. MSF tror neppe dette er hensikten. I vårt hørings svar til loven foreslo MSF 10 medlemsorganisasjoner. Vi ser at dette tallet er for høyt og vil derfor foreslå 5 medlemsorganisasjoner. Et slikt krav vil over tid bidra til større, mer robuste og utviklingsdyktige studieforbund.

MSF foreslår:

Et studieforbund må ha minimum 5 medlemsorganisasjoner.

§ 8 Kriterier for statstilskudd til studieforbund

Statstilskuddet består av 3 komponenter: grunntilskudd, opplæringstilskudd og tilretteleggingstilskudd. Vi viser til vår merknad under § 9 – beregning av statstilskudd til studieforbund.

Kursets varighet

I forslaget til forskriften legger departementet seg på samme minsteramme som nå og setter en ny begrensning i forhold til antall samlinger. Kurset må bestå av minst 12 studietimer og gå over minst tre samlinger.

Vi kjenner ikke til noen pedagogisk begrunnelse for at kurs over en dag, med 5-6 kurstimer, ikke er god organisert læring, eller på andre måter ikke holder mål. En rekke offentlige kursplaner utarbeidet av andre instanser har en slik én-dags ramme.

I dagens samfunn er det en tydelig tendens mot kortere kurs med mer avgrensede temaer. Det skjer mye læring i korte, konsentrerte kurs tilpasset menneskers behov i dagens samfunn. Vår kursvirksomhet bør også tilpasses disse behovene.

I dagens ordning er det ikke krav om fordeling på antall samlinger. Foreliggende forskrift innebærer en innstramning av reglene. Dette gir mindre fleksibilitet og gjør det vanskeligere å rekruttere deltakere i dagens travle hverdag.

MSF viser til Vofos uttalelse og foreslår:

Kurset må bestå av minst 7 kurstimer og ha minst en samling.

Kunngjøring - åpenhetskravet

MSF forstår det slik at det er tilstrekkelig med å informere om kursene på studieforbundets hjemmeside. Dette synes vi er bra.

I målformuleringen i loven s § 4 skal studieforbundene bl.a. bidra til å vedlikehold og styrke demokratiet og legge grunnlag for bærekraftig utvikling ved å engasjere og utvikle aktive medborgere. Dette samsvarer ikke med forslaget til forskriften dersom vilkåret åpent for alle skal innebære at kurs som er forbeholdt medlemmer i organisasjonene, som kurs for tillitsvalgte, ikke tilfredsstillende åpenhetskravet og følgelig ikke er tilskudsberettiget.

MSF støtter Vofos uttalelse og foreslår et tillegg til § 8:

Kurs som retter seg mot medlemmer og tillitsvalgte i studieforbundene og deres medlemsorganisasjoner tilfredsstillende kravet om åpenhet så lenge studieplanen tilfredsstillende øvrige kriterier.

Aldersgrense

I henhold til forskriftens § 10 skal det i rapporteringen kun rapporteres fødselsår, slik det er i dag.

MSF foreslår:

Kravet om at deltakeren skal ha fylt 14 år før kursstart endres til at deltakeren skal ha fylt 14 år i det året han/hun deltar på kurs.

Generell kommentar

Musikkens studieforbund forstår de nye forskriftene slik at det enkelte studieforbund stilles nokså fritt til å etablere egne kriterier for fordeling av statstilskuddet videre til opplæringsvirksomheten i studieforbundet. Dette ser vi som svært positivt.

Administrasjon

I henhold til § 8 – siste ledd kan statstilskuddet brukes til nødvendig administrasjon og drift av studieforbundet.

I merknaden til denne paragrafen – to siste setninger av siste ledd står det:

”..Bestemmelsen i siste ledd gir studieforbundene et visst handlingsrom til å fastsette hvor stor andel av tilskuddet som skal brukes til administrasjon og drift av studieforbundet sentralt. Det kan være aktuelt å vurdere dette på nytt dersom det viser seg at lite av midlene tilflyter kursarrangørene.”

Musikkens studieforbund forstår det slik at vi kan bruke deler av hele tilskuddet (grunn-, opplærings- og tilretteleggingstilskuddet) til administrasjon og drift av studieforbundet.

Departementet har mulighet til å vurdere andelen av midler til administrasjon dersom det viser seg at lite av midlene tilflyter kursarrangørene.

Kursarrangør

Studieforbundet eller medlemsorganisasjon i studieforbundet er arrangør av kurset. MSF forstår det slik at det er gjeldende ordning som fortsatt gjelder. Studieforbundet med sine fylkes- og lokale ledd, og medlemsorganisasjonene med sine lokale lag er arrangør av kurset.

Studieplan

MSF slutter opp om Vofos forslag når det gjelder studieplanens betydning i opplæringsvirksomheten. Den skal være godkjent før studiestart og skal redegjøre for målgrupper, innhold, læringsmål, bruke av læringsressurser, metoder og varighet. Musikkens studieforbund har utarbeidet standard godkjente studieplaner som er solid faglig fundert. De fleste av våre kurs er basert på disse planene. Antall studietimer knyttet til hvert enkelt kurs vil variere, basert på deltagerens forkunnskaper, mestringsnivå osv. I forslag til nye kursplaner er varighet formulert slik: *Antall timer fremkommer av kunngjøring og søknad*. Planene forutsetter også at kurset og deltagerne skal evalueres underveis. Denne evalueringen kan medføre at antall studietimer endres for å gi deltageren best mulig læringsutbytte.

Vofos foreslår at godkjent studieplan utløser tilskudd til kursarrangør / laget innenfor innenfor rammen av det studietimetall som er fastsatt i studieplanen.

MSF støtter Vofos forslag, men vil presisere at tilskuddet beregnes ut fra angitt timetall som fremkommer i rapporten av studietiltaket. Det forutsettes at timetallet ligger innenfor den angitte rammen i studieplanen.

§ 9 beregning av statstilskudd til studieforbund

Musikkens studieforbund er tilfreds med at det innføres tre ulike tilskudd grunntilskudd, opplæringstilskudd og tilretteleggingstilskudd.

Grunntilskuddet - gis til alle studieforbund som oppfyller vilkårene for å få tilskudd etter denne forskrift. Grunntilskuddet gis som et flatt tilskudd som fastsettes i 3 stigende nivåer. Øverste nivå er satt til 40 000 studietimer.

Slik vi ser det, ligger det ingen stordriftsintensiver i de foreslåtte nivåene. Det vil ikke lønne seg være større enn ca 40 000 studietimer. Ved å innføre flere trinn, vil en – på samme måte som å øke antall medlemsorganisasjoner til 5 – over tid bidra til større, mer robuste og utviklingsdyktige studieforbund.

MSF foreslår:

Det innføres flere trinn på skalaen, som for eksempel 40 000, 80 000 og 120 000.

Opplæringstilskuddet – det foreslås at opplæringstilskuddet skal fastsettes på basis av antall gjennomførte kurstimer og antall deltagere. Det går ikke fram av forskriften hvordan forholdet er mellom studietimer og deltagere. Gjeldende parameter for beregning av statstilskuddet er studietimer. Musikkens studieforbund vil foreslå at det fortsatt skal være studietimer.

Musikkens studieforbund støtter Vofos forslag om at det fortsatt skal være studietimer som danner grunnlag for beregning av tilskudd. Vi begrunner dette standpunktet ut fra følgende: Ved å benytte antall deltakere i beregningen, vil dette gi skjeve utslag fordi:

- Kurs med få deltakere vil få lavere støtte selv om grunnkostnadene ved kurset er den samme
- En slik ordning vil ramme distriktene, der rekrutteringsgrunnlaget er lavere. Vi må ikke komme i en situasjon der kursene sentraliseres fordi det er mer penger å hente når deltakertallet er høyere.
- Kurs som erfaringsmessig har et lavt deltakerantall, men som det er viktig å opprettholde, kan falle bort ved en slik ordning fordi tilskuddet blir for lavt.

I forhold til beregning av studietimer, foreslår departementet en reduksjon av år, dvs. gjennomsnitt av to siste år. Gjeldende kriterier for beregning av statstilskudd, gjennomsnittlige studietimer de tre siste årene, har vært en god og forutsigbar måte å beregne tilskuddet på. MSF slutter seg til Vofos forslag om å opprettholde dagens ordning.

MSF foreslår:

Opplæringstilskuddet fordeles mellom studieforbundene på grunnlag av et gjennomsnitt av innrapporterte studietimer de tre siste årene.

Tilretteleggingstilskuddet er tilnærmet lik tidligere § 24 ordning. Ifølge merknaden til paragrafen skal tilskuddet være et supplement til opplæringstilskuddet og fjerne hindringer for deltaking i opplæring. God tilrettelegging og ekstraundervisning bør komme inn under potten tilretteleggingstilskudd. Dette gir studieforbundene nødvendig fleksibilitet til å imøtekomme særskilte gruppers behov. Funksjonshemmede er spesielt nevnt som målgruppe. MSF viser til Vofos uttalelse og foreslår å ta bort benevnelse av bestemte grupper som skal prioriteres.

MSF foreslår:

Tilretteleggingstilskuddet skal være et supplement til opplæringstilskuddet, og gis for deltakere som trenger særskilt tilrettelegging som medfører høyere kostnader for studieforbundet.

Generell kommentar

Departementet foreslår å ta bort skillet mellom kurs med og uten lærer ved beregning av statstilskudd til studieforbundene. Musikkens studieforbund har ingen merknader til det, men forutsetter at det enkelte studieforbund stilles fritt til å gjøre bruk av dette skillet ved fordeling av statstilskuddet til den enkelte kursarrangør.

§ 11 Gratis bruk av offentlige undervisningslokaler

Av forskriften går det fram at den gjelder på hverdager fram til kl. 21.00. Bestemmelsen for bruk av offentlige undervisningslokaler inkluderer også bruk av spesialrom / skoleverksteder i kulturskolen. Dette ser MSF som positivt, ettersom kurs i store grupper er en del av hverdagen for den lagsbaserte virksomheten innenfor kultur.

Mye av kursvirksomheten skjer på kveldene fram til kl. 22 i tillegg til i helgene. Det er en fornuftig bruk av fellesskapets goder at lokalene stilles til disposisjon i perioder skoleeier selv ikke bruker dem.

MSF viser til Vofos uttalelse og foreslår:

Det gis anledning til å gratis bruk av offentlige lokaler fram til kl. 22 på hverdagene i tillegg til helgene i tidsrommet kl. 09.00 – 17.00.
Det bør innføres en sanksjonsordning hvis retten til gratis lokaler ikke oppfylles, og det bør gå fram av forskriften informasjon om klageinstans.

Andre merknader

Voksenopplæringslovens § 4 e) setter det *Å styrke kulturelt mangfold og øke deltagelse i kulturlivet* som et overordnet mål for studieforbundene opplæringsaktivitet. Det er fin utfordring, men kulturfeltet skiller seg noe fra de tradisjonelle læringsarenaene. For å fremme måloppnåelsen på dette området burde Tronutredningens forslag om en egen kulturpott vært virkeliggjort, i tillegg til at den "vanlige tilskuddsordningen" også skal dekke dette området. Konserter og forestillinger som avslutning på en systematisk opplæring innenfor kunst- og kulturfeltet er en viktig del av opplæringen. Disse kan sidestilles med eksamen i offentlig skole. En kulturpott kan fange opp aktiviteter og opplæringsrelaterte tiltak som ikke omfattes av dagens ordninger og bidra til økt måloppnåelse på feltet. Det forutsettes at ordningen finansieres med ekstra midler som kommer i tillegg til de ordinære tilskuddsordningene.

Med vennlig hilsen

MUSIKKENS STUDIEFORBUND

Styreleder

Kristin Orestad Clementz
Daglig leder